

Трудові ресурси

Мета уроку: розкрити поняття «трудові ресурси», «зайнятість населення», «економічно активне населення», «безробіття»; вчити учнів працювати з додатковими та статистичними матеріалами; виховувати почуття громадянської відповідальності.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

Обладнання: підручник, карти атласу, презентація, статистичні данні

Хід уроку

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань, географічний диктант

III. Мотивація навчальної діяльності

IV. Вивчення нового матеріалу, стор 3-15

V. Узагальнення, стор 16

Домашнє завдання, стор 17

Трудові ресурси

– це частина населення країни (регіону), яка має необхідні для трудової діяльності освітній, професійно-кваліфікаційний рівні, фізичний розвиток і стан здоров'я.

Працездатне
населення
(15-65 років)

Працюючі
підлітки

Працюючі
пенсіонери

**ТРУДОВІ
РЕСУРСИ**

Верхня межа
працездатного
віку
визначається
середньою
тривалістю
життя та
фінансовими
можливостями
держави

12-річний син мільйонера
Василя Хмельницького
Іван, підробляючи під час
канікул офіціантом,
отримує 50 грн на годину

Характеристики трудових ресурсів

- Вік
- Кількість
- Рівень освіти
- Рівень кваліфікації

- **Вік** — головний критерій для розрахунку кількості трудових ресурсів
- Верхня межа працездатного віку визначається **середньою тривалістю життя** та фінансовими можливостями держави для **забезпечення населення пенсіями**
- У міжнародній статистиці працездатним вважається населення віком **від 15 до 65 років**
- Однак у кожній конкретній державі межі працездатного віку встановлені законом

Пенсійний вік

– установлений законодавством вік, після настання якого людина може претендувати на пенсію за віком

- У країнах Європи **наприкінці XIX ст.** пенсійний вік становив **70 років** → доживали небагато людей → було знижено до 65 років
- У Китаї та деяких інших країнах узагалі **немає пенсійного забезпечення за віком**

- **В Україні** пенсійний вік для чоловіків і жінок настає **у 60 років**
- Деякі категорії людей мають право на пільгові пенсії

У ЯКИХ КРАЇНАХ ПРОТЯГОМ ОСТАННІХ ДВОХ РОКІВ ПІДВИЩУВАВСЯ ПЕНСІЙНИЙ ВІК

*Франція: пенсійний вік поступово підвищується з 62 р. до 64 р., щоб пенсійна система залишалася бездефіцитною

Інформація старіша за даними Тисячу Європостів, доступним станом на 21 березня 2022 року

СЛОВО І ДІЛО

Останній відомий пенсійний вік

Пенсійний вік у 2021 р.

ПЕНСІЙНИЙ ВІК ЧОЛОВІКІВ, РОКІВ

ПЕНСІЙНИЙ ВІК ЖІНОК, РОКІВ

Умови призначення пенсії в Україні (з 1 квітня 2021 року)

Відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» особи **мають право на призначення пенсії за віком** після досягнення віку 60 років при наявності необхідного страхового стажу.

Пенсійний вік
для чоловіків і
жінок становить
60 років.

Необхідний страховий
стаж для виходу на пенсію
у певний вік:

60 років → 28 років

63 роки → 18 - 28 років

65 років → 15 - 18 років

ВГОРУ

Забезпеченість трудовими ресурсами

Високорозвинені країни

Велика частка населення
середньої вікової групи

Високий рівень професійної
підготовки

Краща забезпеченість
трудовими ресурсами

Економічно відсталі

Велика частка
населення молодшої
вікової групи

Низький рівень
професійної підготовки

Низький рівень
професійної підготовки

Економічно активне населення

- Але не все населення, що належить до трудових ресурсів, зайняте у **суспільному господарстві** (наприклад, значна кількість жінок займається хатнім господарством)
- → поряд із поняттям трудових ресурсів використовується поняття

Економічно активне населення

— це частина трудових ресурсів, яка пропонує свою робочу силу для виробництва товарів і надання послуг у суспільному господарстві

- У **високорозвинених** країнах — понад **45%** жителів
- У більшості **бідних** країн — менше **40%**
- Особи, які у визначений період **не** працюють і **не** шукають роботу, належать до **економічно НЕактивного населення**

•Серед економічно активного населення розрізняють

осіб, які зайняті економічною діяльністю (вони становлять зайняте населення)

безробітних

Безробітні

- особи віком 15 років і більше, які у визначений період не мали роботи, займалися її пошуками й були готові взятися за неї

Рівень безробіття

- це співвідношення кількості безробітних до загальної кількості економічно активного населення, виражене у відсотках

Приклад:

Чисельність зайнятих – 65 млн. осіб, чисельність безробітних – 5 млн. осіб. Розрахуйте рівень безробіття.

1) Кількість економічно активного населення

$$65 \text{ млн} + 5 \text{ млн} = 70 \text{ млн. осіб}$$

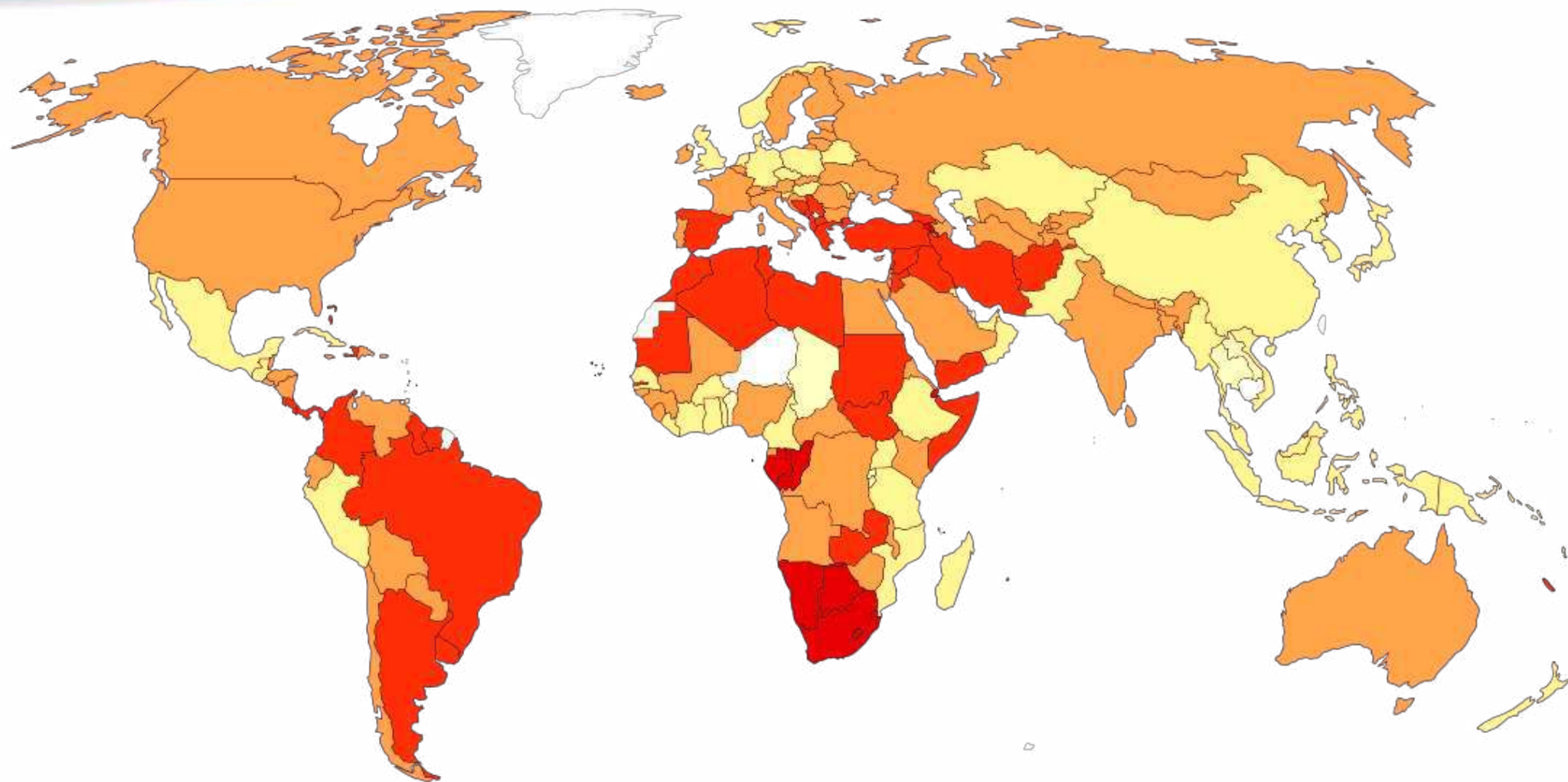
2) Рівень безробіття

$$5 \text{ млн} : 70 \text{ млн} \cdot 100\% = 7,14\%$$

- **Середній показник** рівня безробіття **ростановить 5—8%**
- У різних країнах рівень безробіття коливається в досить широких межах
- У ряді країн цей показник **перевищує 8%**
- У зв'язку з кризовими явищами збільшилася частка населення, зайнятого **неповний робочий тиждень**

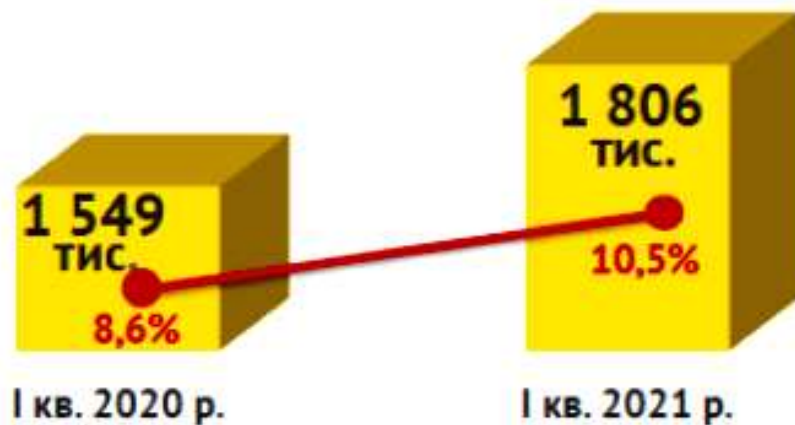
Рівень безробіття в світі 2021 р.

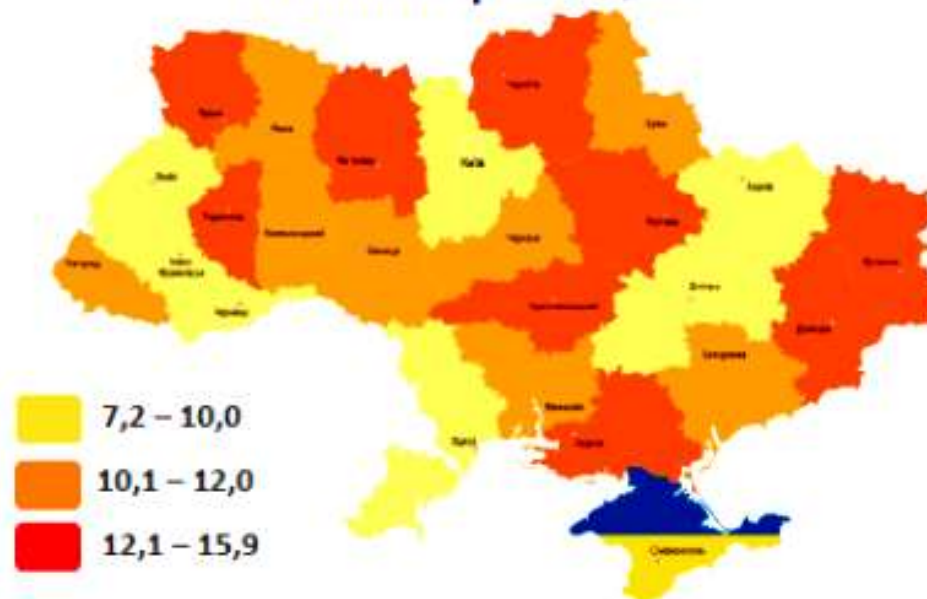

Рівень безробіття в Україні 2021 р.

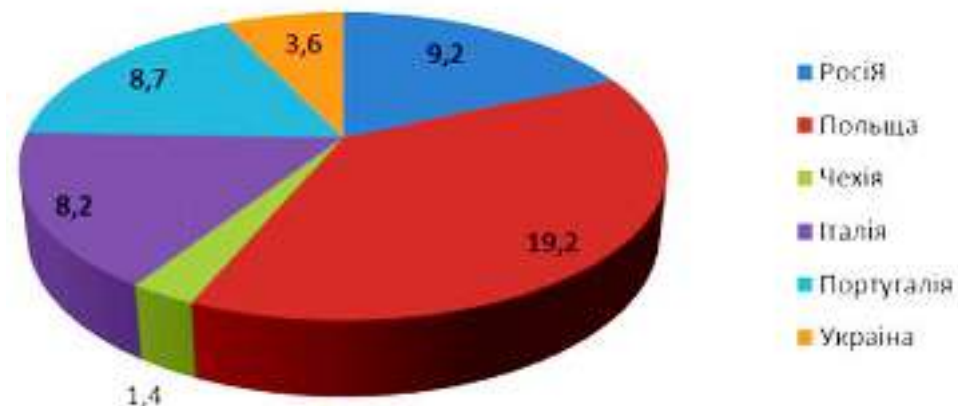
Безробітне населення у віці 15-70 років
(чисельність та рівень за МОП)

Рівень безробіття, %

Безробіття у різних країнах

Зайнятість населення у світі

У розвинених країнах основна частина населення працює у сфері послуг

У країнах, що розвиваються – у виробничій сфері та сільському господарстві

Робимо висновки

- **Трудові ресурси — це частина населення країни (регіону), яка має необхідні для трудової діяльності освітній, професійно-кваліфікаційний рівні, фізичний розвиток і стан здоров'я**
- **Частина трудових ресурсів, яка пропонує свою робочу силу для виробництва товарів і надання послуг у суспільному господарстві, є економічно активним населенням. Серед економічно активного населення виділяють зайнятих і безробітних**
- **Головною світовою тенденцією перерозподілу зайнятого населення є збільшення його частки у сфері послуг за рахунок скорочення частки у виробничій сфері**

Домашнє завдання

опрацювати п 58, конспект, вчити поняття, в зошит записати негативні і позитивні риси безробіття